

"Ne mümkün zulm ile, bîdâd ile imhâ-yı hürriyet? / Çalış, idrâki kaldır, muktedirsen âdemiyetten!" Bu ve devamında; hürriyet yerine hakikat ile fazilet, idrak yerine kalp ile vicdan kelimelerinin eklendiği beyitleri açıklar mısınız?

Sosyalizmde sınıf farkı reddedildiği için, insanlar her hususta bir tarağın dişleri gibi eşit olmalıdır fikri temel bir prensiptir. Bu prensip hatırlatılarak Üstad Hazretlerine, sen hocalık ve alimlik vasfınla insanlar üstünde bir sınıf farkı oluşturuyorsun ve insanlar sana hürmet edip saygı duyuyorlar. Bu ise, yukarıda ifade edilen sosyalist prensibine uygun düşmüyor. Öyle ise senin bizim içimizde yaşam hakkın olamaz deyip Üstad Hazretlerine eza ve cefa yapıyorlar.

O dönemlerde, dünyada sosyalizm rüzgarı kuvvetlice estiği için, bir çok devlet ve toplumlar bu rüzgara kapılarak, sınıf kavgalarına girişmişler ve milyonlarca masum insanlara zarar ve sıkıntı vermişlerdir.

Biz bu genel izahtan sonra beyitlerin de kısa birer mealini yazalım.

**"Ne mümkün zulm ile bîdâd ile imhâ-yı hürriyet?
Çalış, idrâki kaldır, muktedirsen âdemiyetten!"(1)**

Meali: İnsanın düşünebilme ve yaratılışından gelen hürriyetini zulüm ve baskı ile ortadan kaldırmak mümkün değildir. Nasıl, insanın düşünme yeteneğini ortadan kaldırmak mümkün değilse, bu düşünmeden mütevellit, hürriyetini de ortadan kaldırmak mümkün ve kabil değildir.

**"sözünün yerine, bu asrın yüzüne çarpmak için ben de derim:
Ne mümkün zulm ile, bîdâd ile imhâ-yı hakikat?
Çalış, kalbi kaldır, muktedirsen âdemiyetten!"(2)**

Meali: Aynı şekilde baskı ve zulüm ile hakikatler imha edilmez. Zira hakikatlerin yuvası ve barınağı insanın kalbidir. Baskı ve zulümler ise kalbe ulaşamaz. Bir insanın bedenini tutsak edebilirsiniz, ama kalbindeki hak ve hakikat aşkını asla tutsak edemezsiniz.

**"Veyahut,
Ne mümkün zulm ile, bîdâd ile imhâ-yı fazilet?
Çalış, vicdanı kaldır, muktedirsen âdemiyetten!"(3)**

Meali: İnsanlar fazilet ve meziyet noktasından bir tarağın dişleri gibi eşit olamazlar. Bu fitri bir realitedir. Baskı ve zulüm ile insanları fazilet ve meziyet noktasından eşit yapamazsınız. Mesela, basit bir Müslüman ile Hazreti Ali'yi (ra) meziyet ve fazilet noktasından eşit tutamazsınız. Bu gerçekçi bir yaklaşım olmaz. İnsanlar vicdanen fazıl ve büyük zatlara takdir edip onlara ayrı bir değer verirler. O büyük insanlar da bu hürmeti suistimal etmezler; etseler, zaten büyük olamazlar. Eşitlik ancak hukukta olur. Yoksa böyle fitri temayüzlerde eşitlik olmaz.

Dipnotlar:

(1) bk. [Lem'alar, Yirmi İkinci Lem'a.](#)

(2) bk. [age.](#)

(3) bk. [age.](#)